



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců JUDr. Davida Rause, Ph.D., a Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **SurGal Clinic s. r. o.**
sídlem Drobného 307/38, Brno
zastoupen Mgr. Gabrielou Dudášovou, advokátkou
sídlem Politických vězňů 1511/5, Praha 1

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2022, č. j. 35353/22/5200-11432-711413,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 20. 4. 2022, č. j. 1639100/22/3003-52522-712920. V návaznosti na pravomocně ukončené řízení o žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav (žádost byla zamítnuta) finanční úřad podle § 113 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, odvolání žalobce zamítnul a odvolací řízení zastavil, neboť odvolání bylo podáno po lhůtě.

II. Shrnutí procesního postoje žalobce

2. Žalobce nesouhlasí s právním posouzením žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav podle § 37 odst. 1 daňového řádu, neboť má za to, že v žádosti vymezené důvody jsou závažnými důvody ve smyslu odst. 2 zmiňovaného ustanovení. Napadené rozhodnutí je tedy nezákonné.
3. Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil. Na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí procesního postoje žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a setrvává na svém závěru, že žalobcem vymezené důvody v žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav nelze považovat za závažné důvody ve smyslu § 37 odst. 2 daňového řádu.
5. Žalovaný navrhuje, aby zdejší soud žalobu zamítl. Žalovaný na svém procesním postoji setrval během celého řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s. ř. s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
7. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Podle § 37 odst. 1 daňového řádu je osoba zúčastněná na správě daní oprávněna požádat správce daně o navrácení lhůty v předešlý stav.
9. Podle § 37 odst. 2 daňového řádu povolí správce daně ze závažného důvodu navrácení lhůty stanovené daňovým zákonem nebo správcem daně v předešlý stav, pokud před podáním žádosti lhůta již uplynula, a nově stanoví den jejího uplynutí.
10. Podle § 37 odst. 3 daňového řádu musí být žádost o navrácení lhůty v předešlý stav podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání lhůty.
11. Podle § 113 odst. 1 písm. c) daňového řádu správce daně, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno, odvolání zamítne a zastaví odvolací řízení, pokud je podané odvolání nepřípustné nebo bylo podáno po lhůtě.
12. Zdejší soud nejdříve stručně vymezí relevantní skutečnosti vyplývající ze správního spisu.

13. Dne 25. 4. 2021 bylo správci daně doručeno podání označené jako „*Prominutí lhůty pro podání odvolání proti platebním výměrům*“, které správce daně posoudil (podle obsahu) jako žádost o navrácení lhůty v předešlý stav dle § 37 odst. 1 daňového řádu.
14. Žádost žalobce odůvodnil vážným zdravotním stavem své právní zástupkyně, která tak nemohla řádně vykonávat svoji činnost. Žalobce také uvedl, že je zdravotnickým zařízením, které bylo plně zaměstnáno péčí o pacienty v době nouzového stavu. Společně s touto žádostí podal odvolání proti dodatečným platebním výměrům.
15. Správce daně žádost zamítnul rozhodnutím ze dne 5. 5. 2021, č. j. 2298531/21/3003-52522-712920, neboť dospěl k závěru, že pro vyhovění žádosti nebyly splněny zákonné podmínky. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, to však žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 3. 2022, č. j. 12474/22/5100-41451-712626, zamítl. Ztotožnil se přitom s právním posouzením správce daně.
16. Následně správce daně rozhodl o odvolání proti dodatečným platebním výměrům dle § 113 odst. 1 písm. c) daňového řádu. Odvolání zamítl a odvolací řízení zastavil, protože odvolání bylo podáno po lhůtě. Rovněž proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. Rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správce daně, je nyní předmětem přezkumu zdejšího soudu na základě žalobcem podané žaloby.
17. Již výše uvedenou relevantní právní úpravu lze shrnout takto.
18. Žádost o navrácení lhůty v předešlý stav musí být podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání lhůty, přičemž správce daně povolí takovéto navrácení lhůty v případě, že před podáním žádosti lhůta již uplynula. Takto rozhodnout může správce daně v případě, kdy zjistí, že pro navrácení lhůty svědčí závažný důvod; zároveň správce daně nově stanoví den uplynutí lhůty.
19. Pokud pak jde o rozhodnutí správce daně o zamítnutí odvolání a zastavení odvolacího řízení, správce daně zkoumá při vydání tohoto typu rozhodnutí pouze podmínky odvolacího řízení, přičemž obsahem samotného odvolání se nezabývá. Na základě toho, že žádost o navrácení lhůty byla pravomocně zamítnuta, je nutné dospět k závěru, že odvolání proti dodatečným platebním výměrům bylo podáno po lhůtě. Samotné odvolací důvody se tedy již nepřezkoumávají.
20. Co se týče soudního přezkumu, rozhodnutí o nenavrácení lhůty v předešlý stav, resp. rozhodnutí o odvolání proti němu, nelze napadnout samostatně žalobou, nýbrž je nutno postupovat způsobem, který zvolil žalobce, tj. žalobou napadnout až konečné rozhodnutí o odvolání; viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 9 As 88/2007 – 49, či ze dne 18. 2. 2016, č. j. 4 Azs 11/2016 – 22.
21. To zároveň znamená, že soudní přezkum je v posuzované věci omezen toliko na přezkoumání zákonnosti rozhodnutí tzv. předběžné povahy. Zdejší soud se nemůže zabývat zákonností samotných dodatečných platebních výměrů, a to včetně procesní stránky posuzované věci.
22. Mezi stranami panuje spor ohledně výkladu neurčitého právního pojmu „závažné důvody“ dle § 37 odst. 2 daňového řádu. Žalobce má za to, že důvody uvedené v žádosti ze dne 22. 4. 2021 lze pod daný pojem podřadit, žalovaný s tím nesouhlasí.
23. Jak uvádí důvodová zpráva k daňovému řádu, „*instrument navrácení lhůty v předešlý stav by měl mít charakter výjimečného nástroje, kterým lze zmírnit dopady některých závažných*

životních situací. Neměl by tedy sloužit k podpoře osob, které bez existence objektivní překážky zmeškají stanovenou lhůtu a o plnění svých povinností se začnou aktivně zajímat až poté, co jsou v prodlení, resp. po prekluzi příslušného práva“.

24. Cílem navrácení lhůty v předešlý stav je obnovení jejího běhu a stanovení nového dne jejího skončení. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015-28, závažné důvody, které představují překážku, jež bránila účastníkovi řízení učinit zmeškaný úkon, musí být objektivní povahy, tj. takové, které nastaly nezávisle na vůli žadatele o navrácení lhůty, přičemž závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu. Mezi tyto důvody může patřit např. nepříznivý zdravotní stav účastníka řízení. I tento důvod, jako ostatně každý jiný, však může vést k prominutí zmeškání jen tehdy, pokud brání v učinění úkonu.
25. Rozhodnutí o žádosti o navrácení lhůty je tak založeno na výkladu tohoto neurčitého právního pojmu správcem daně. Je pak výlučně věcí žadatele, aby v žádosti uvedl důvody, pro které o navrácení lhůty žádá, a tyto důvody správci daně odpovídajícím způsobem doložil (viz § 92 odst. 3 daňového řádu). Žadatele tedy v řízení o žádosti tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně tvrzení, podle kterého jsou v daném případě naplněny závažné důvody. Správce daně není nad rámec podané žádosti oprávněn zkoumat, zda existují i jiné důvody, které by případně mohly svědčit ve prospěch navrácení lhůty.
26. Z výše uvedeného vyplývá, že vzhledem k meritu posuzované věci je irelevantní argumentace žalobce, že správce daně byl dlouhodobě nekontaktní, že po dobu několika měsíců nebylo možné nahlédnout do spisu, že i po skončení nouzového stavu bylo nahlížení do spisu správcem daně odmítnuto. Tedy, že žalobci byla upřena zákonná procesní práva. Tyto skutečnosti nemohly totiž objektivně zabránit tomu, aby žalobce podal proti dodatečným platebním výměrům odvolání. Právě v něm by přitom mohl proti uvedeným procesním pochybením správce daně brojit. Navíc, jak vyplynulo ze správního spisu, žalobce tak nakonec učinil, a právě nemožnost seznámit se s obsahem správního spisu byla klíčovou odvolací námitkou. Nelze přitom se zástupkyní žalobce souhlasit, že k sepsání odvolání potřebovala znát obsah správního spisu, a že odvolání mohla sepsat až poté, co se s konkrétními listinami seznámila přímo u žalobce. Obsah podaného odvolání totiž ničemu takovému nenasvědčuje.
27. Naopak skutečnost, že onemocněla právní zástupkyně žalobce (pozitivní test na covid-19), a existence nouzového stavu (jednak samostatně a jednak ve spojení s povahou činnosti žalobce – soukromé zdravotnické zařízení), mohou být z posuzovaného hlediska relevantní, resp. nelze na první pohled říci, na rozdíl od výše uvedených skutečností, že se nemůže jednat o závažné důvody dle § 37 odst. 2 daňového řádu.
28. V první řadě je však třeba vzít v potaz datum, kdy byla žádost o navrácení lhůty podána, a § 37 odst. 3 daňového řádu. Žalobce žádost podal dne 25. 4. 2021. Jak vyplývá ze samotné žádosti (ostatně i z data podání žádosti) za důvod zmeškání lhůty považoval trvání nouzového stavu (od 27. 2. 2021 do 11. 4. 2021). K onemocnění právní zástupkyně žalobce však ze správního spisu vyplývá (z důkazu předloženého žalobcem) pouze to, že 26. 1. 2021 byl zástupkyní žalobce doručen PCR test na onemocnění covid-19, který byl pozitivní. Žalobce následně pouze rozvedl, že příznaky nemoci přetrvávaly i po čtrnáctidenní karanténě. Žalobce již však dále neuvedl, jak dlouho indispozice jeho právní zástupkyně trvala, natož aby svá tvrzení podložil dalšími důkazy. Zdejší soud tak má za to, že pokud by onemocnění zástupkyně žalobce bylo jediným důvodem žádosti o navrácení lhůty, musela

by být žádost zamítnuta jako opožděná. Daňové orgány tak vůbec neměly zvažovat, zda onemocnění právní zástupkyně žalobce může být závažným důvodem dle § 37 odst. 2 daňového řádu.

29. Naopak o době trvání nouzového stavu a povaze činnosti žalobce (kvůli které měl být žalobce, resp. jeho management v době trvání nouzového stavu mimořádně vytížen) není sporu. Vzhledem k těmto důvodům byla žádost podána v zákonné lhůtě.
30. Žalobce podporuje argumentaci, že samotné trvání nouzového stavu je závažným důvodem podle § 37 odst. 2 daňového řádu, odkazem na stanovisko Ministerstva vnitra k posuzování běhu lhůt v oblasti veřejné správy v době trvání nouzového stavu. Zdejší soud přitom narozdíl od daňových orgánů nevykládá aplikaci daného stanoviska rovněž v oblasti finanční správy (přeci jen jde o specifický úsek veřejné správy).
31. Ostatně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 2. 2017, č. j. 5 Afs 136/2016 – 36, konstatoval, že „*institut navrácení lhůty podle § 37 daňového řádu se podobá prominutí zmeškání lhůty podle správního řádu*,“ (obdobně viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2019, č. j. 4 Afs 244/2019 – 85, a ze dne 16. 12. 2020, č. j. 6 Afs 163/2020 – 29).
32. Podle § 41 odst. 1 správního řádu současně platí, že navrácením v předešlý stav se rozumí prominutí zmeškání úkonu, který je třeba provést nejpozději při ústním jednání nebo v určité lhůtě, nebo povolení zpětvzetí nebo změny obsahu podání, kterou by jinak nebylo možno učinit. S příslušnou žádostí je pak podle odstavce druhého téhož ustanovení třeba spojit zmeškaný úkon. Jinými slovy, institut navrácení v předešlý stav je v podstatě prominutím zmeškání určitého úkonu; to potvrzuje rovněž odborná komentářová literatura (viz např. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 263).
33. Obsah samotného stanoviska však žalobci plně za pravdu nedává. Ve stanovisku je uvedeno, že v případě lhůt stanovených zákonem nebo na základě zákona k učinění úkonu vůči správnímu orgánu může být trvání nouzového stavu v řadě případů důvodem pro prominutí zmeškání úkonu (§ 41 správního řádu). Nouzový stav, respektive krizová opatření nařízená v souvislosti s nouzovým stavem, která mohou omezit možnost učinit úkon v požadované lhůtě z důvodu omezeného pohybu osob, mají povahu závažných důvodů, které nastaly bez zavinění účastníka řízení ve smyslu § 41 odst. 4 správního řádu. Správní orgán však musí i v této situaci provádět individuální hodnocení případů. Prominutí zmeškání úkonu bude na místě vždy v případech, kdy úkon vyžaduje osobní účast, přičemž osoba by dostavením se ke správnímu orgánu vystavovala sebe i ostatní osoby zvýšenému riziku nákazy. Důvodem pro prominutí zmeškání úkonu může být zpravidla též ztížená možnost učinit podání poštou. V těchto případech lze nouzový stav hodnotit obecně jako závažný důvod bez potřeby podrobnějšího dokazování. Naproti tomu v případech, kdy má účastník řízení k dispozici datovou schránku a daný úkon (např. odvolání) mohl učinit ve stanovené lhůtě, vyhlášení nouzového stavu nebude bez dalšího důvodem pro prominutí zmeškání úkonu.
34. I pokud by citované stanovisko nebylo vůbec vydáno, výše uvedené lze dle zdejšího soudu považovat za zákonný (a rozumný) postup též v případě aplikace § 37 odst. 2 daňového řádu. Bez ohledu na existenci stanoviska tak samotné trvání nouzového stavu není v posuzované věci závažným důvodem ve smyslu zmiňovaného ustanovení – nejednalo se totiž o objektivní důvod bránící podání odvolání.

35. Zdejší soud má potom za to, že ani ve spojení s povahou činnosti žalobce (soukromé zdravotnické zařízení) se o závažný důvod nejedná. Žalobci totiž nic nebránilo, aby si pro daňové řízení zvolil zástupce (např. daňového poradce či advokáta). Tímto způsobem ostatně postupoval. Žalobce tak nemůže být s námitkou vytíženosti svého managementu v době trvání nouzového stavu úspěšný. Jak již potom zdejší soud uvedl, onemocnění zástupkyně (advokátky) žalobce mohlo být závažným důvodem pro navrácení lhůty (pokud mu skutečně zabránilo v podání opravného prostředku), nicméně žalobce v tomto směru zůstal zcela pasivní, a to přestože právě jeho tížilo břemeno tvrzení a břemeno důkazní.
36. Soud nepotřeboval dokazovat výsledkem jednatele žalobce, jeho účetní ani daňového poradce, neboť otázku nahlížení do správního spisu považoval pro danou věc za nepodstatnou a komplikovanou situaci v době nouzového stavu měl za dostatečně prokázanou.
37. Zdejší soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti; žalobu tak jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

38. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 11.4.2024

Petr Šebek v.r.
předseda senátu